

maluerunt idē ea geri contra infideles, & per illa fideles liberari. Fuerunt item expeditiones illæ miraculis multis adprobata: quæ Guilielmus Tyrius, *de Bello Sacro*, lib. 6. & Paulus Æmilius, *histor. Francicæ*, lib. 4. habent. Fuitque tandem bellum hoc, fortissimè susceptum, & singulari exemplo constantiæ, fortitudinis, pietatis, Religionis, Zeli que verè Christiani, duodecim expeditionibus maximis, iteratum & repetitum: ab Anno Christi *MXCIV.* usque ad Annum *MCCXCI.* nec vllum simile in Historiis reperitur. Expeditio nempè prima fuit, millium aliquot Christianorum; qui vltro nomen huic militiæ dederunt: Duce Petro Eremità. Anno Christi *MXCV.* Secunda expeditio, suscepta fuit Ducibus Volcomaro, & Sodeschro sacerdotibus. Anno eodem (3) in Asiam; Ducibus Gothofredo Bullionio, & Balduino; Equitibus 100000. & peditibus 300000. Anno Christi *MXCVI.* (4) Guilhelmi Pictonum Ducis: qui cum 100000. hominum, sacram militiam suscepit. Anno Christi *MCI.* (5) Expeditio ingens, Conradi III. Imperatoris, Ludovici Regis Francorum, Friderici Sueviæ, & Welfonis Baviariæ Ducum, Anno Christi *MCLVII.* (6) Friderici Barbarossæ Imperatoris, Philippi Francorum, & Richardi Angliæ Regis. Anno Christi *MCLXXXIX.* (7) Regum Galliæ, & Angliæ, Anno Christi *MCXC.* (8) Henrici, Filij Friderici Barbarossæ. Anno Christi *MCXCVIII.* (9) Expeditio, quam Honorius III. Pontifex Maximus procuravit. Anno Christi *MCCXXII.* (10) Friderici II. Imperatoris Anno Christi *MCCXXVIII.* (11) Ludovici Galliarum Regis, cum suis Fratribus, Roberto & Carolo. Anno Christi *MCCXLVII.* (12) Ludovici Regis, in Africam, contra Saracenos, Anno Christi *MCCLXX.*

V. Sed quid ex hæcenus deductis, de occupatione Indiæ utriusque ab Hispanis, seculo superiori facta, sentiendum erit? Sanè Petrus Matthæus, lib. 1. *del' hist. de France*, narrat. 4. scribit, Hispanos auri magis cupiditate, quàm Religionis propagandæ ergò Indias indagasse; eiusque divitias (quas ad oppugnandum Turcam convertere debuissent) in Europâ, non utiliter expendisse. Dieu, inquit, *à fait des Indes, ce que les peres font des filles laides. Il les a dotées de grandes & infinies richesses à fin qu'elles trouvaissent plustost mary. Les Espagnols, & les Portugais n'eussent entrepris ces grandes & perilleuses navigations, s'il n'y eut eu non plus d'or qu'aux deserts de Lybie. Tout ce qui en est venu, s'est employe inutilement en l'Europe. La splendeur del' or, qui avoit donné la lumiere del' Evangile aux Indiens, devoit servir pour le remettre, aux lieux, ou l'Alcoran l'en a chassé.* Rei etiam ambitionis, & communis Gentium Iuris violati, ex eo vulgò aguntur Hispani; quòd Indiam utramque sibi vendicant solis; ab Indianisque commerciis, Anglos & Batavos prohibere attentant.